

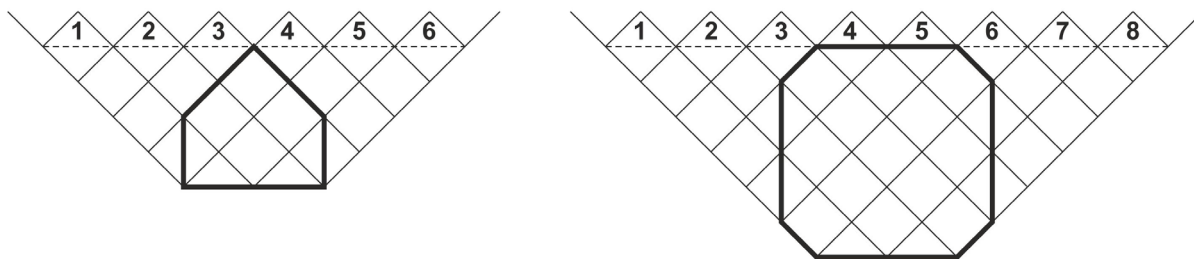
ČÍSLOVÁNÍ ŠIKMÝCH KŘÍŽOVEK

Příloha Směrníc (2019)

Standardní značení

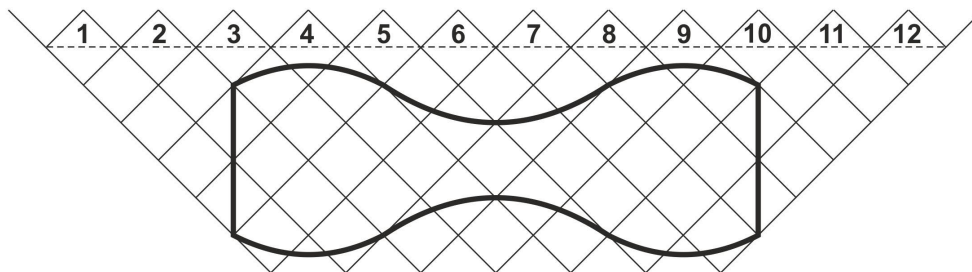
U šikmých křížovek a celku tvořeného samými šikmými křížovkami se číselné značení uvádí obvykle bezprostředně nad pomocnou vodorovnou linkou, která prochází uzlovými body základní sítě a dotýká se nejvyššího bodu (bodů) obrazce, nebo prochází uzlovými body základní sítě bezprostředně nad tímto nejvyšším bodem.

Toto ustanovení je formulováno s ohledem na to, aby autor i řešitel postupovali podle stejných pravidel. Dva nejjednodušší případy znázorňují *obr. 1 a 2*. Na nich pomocná vodorovná linka prochází uzlovými body základní sítě, dotýká se nejvyššího bodu obrazce (*obr. 1*), resp. nejvýše položených bodů obrazce (*obr. 2*) a čísla koridorů se umísťují nad pomocnou vodorovnou linkou. Číselné označení začíná od čísla 1 a postupuje vzestupně zleva doprava.

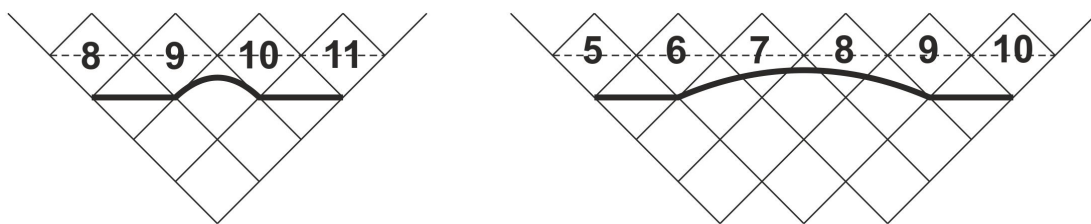

Obr. 1 a 2 – Standardní číslování šikmých křížovek s pomocnou linkou dotýkající se nejvyššího bodu, resp. nejvyšších bodů obrazce

Na *obr. 3, 4 a 5* jsou znázorněny příklady, kdy se pomocná vodorovná linka procházející uzlovými body základní sítě nedotýká nejvyšších bodů obrazce, ale je umístěna bezprostředně nad nimi. V takovém případě lze polohu čísel koridorů z praktických důvodů upravit jakoby přes vodorovnou pomocnou linku, která se ovšem při zadání číslování nikde neobjevuje (*obr. 4 a 5*).

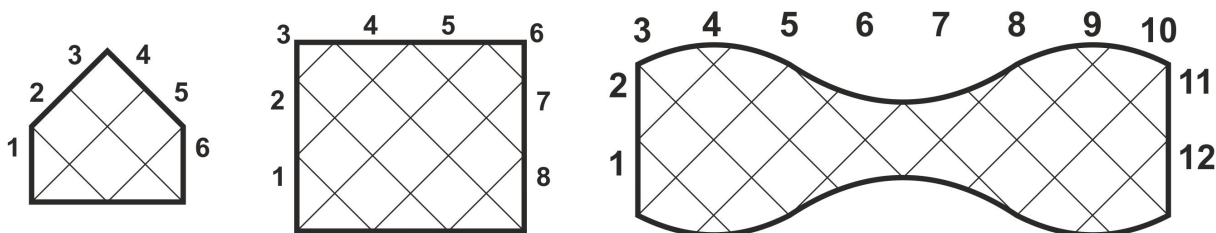

Obr. 3 – Standardní číslování šikmých křížovek s pomocnou linkou protínající uzlové body bezprostředně nad nejvyššími body obrazce

Obr. 4 a 5 – Standardní číslování šikmých křížovek s pomocnou linkou protínající uzlové body bezprostředně nad nejvyššími body obrazce

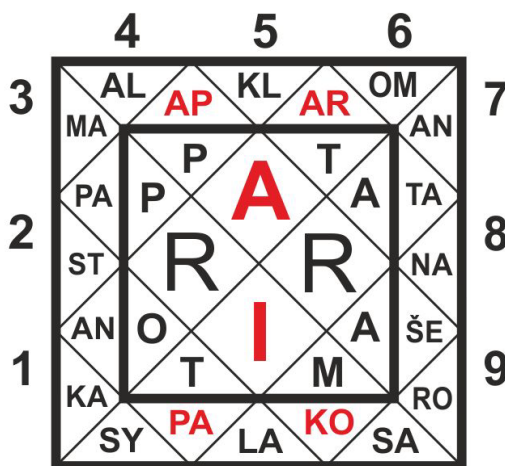
Z praktických prostorových důvodů je možné číslování zalomit podél obrysů křížovky (šikmo nebo svisle) a tím obrys „obtékat“ (obr. 6, 7 a 8). Číslování při členitém horním obrysu zůstává na stejné úrovni (obr. 8). Taková praxe je běžná a nejčastější.

Obr. 6, 7 a 8 – Zalomené číslování šikmých křížovek

Číslování koridorů v rámci širšího celku

V některých speciálních případech není zavedení pomocné vodorovné linky u jednotlivé šikmé křížovky možné. Jde zejména o případy, kdy **křížovka je součástí křížovkového celku**, jehož číselné značení je nadřazené jednotlivým křížovkám. Číslování jednotlivých šikmých křížovek se řídí číselným označením koridorů křížovkového celku (obr. 9).

Obr. 9 – Šikmý křížovkový celek

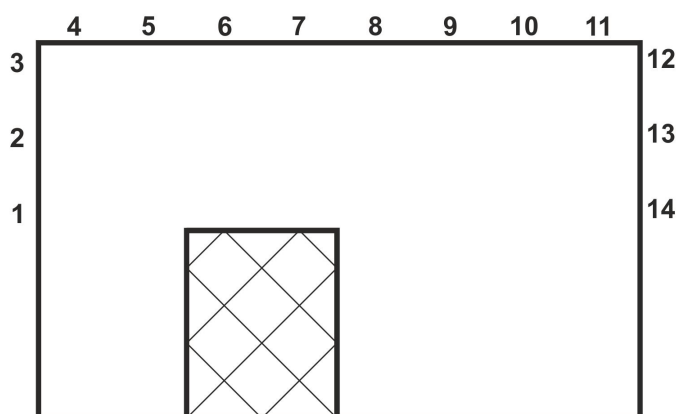
Příklad 1:

ŠIKMO DOLŮ ZLEVA DOPRAVA: 1. Pokladny. – 2. Skládací přístřeší; otec (knižně); antilopa. – 3. Součást atlasu; první housle; nástroj žence. – 4. Asijský sokolík; juviové ořechy; přítmí. – 5. Zakladatel slepeckého ústavu v Praze; tahle; asijský stromový savec. – 6. Hájová bylina.

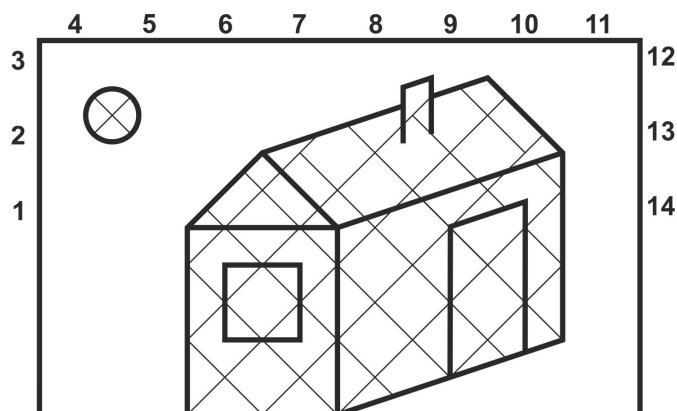
ŠIKMO DOLŮ ZPRAVA DOLEVA: 4. Horská louka. – 5. Citoslovce klapnutí; hudební zkratka (pianissimo); léčka. – 6. Jméno herce Sharifa; kulkas; kanadský zpěvák. – 7. Prodloužená boční zeď; nerost; cestovní doklady. – 8. Patřící nám; role Bolka Polívky; kruhy. – 9. Ranní vláha.

(Skryté tajenky: APAR, PAKO, AI)

Dalším speciálním případem je ten, kdy autor umístí šikmou křížovku do nějakého **širšího grafického celku** (například obrázku, fotografie apod.) a šikmá křížovka nebo celek je tak součástí funkčního obrazového podání. V takovém případě musí autor připojit obrazové okolí (podklad) křížovky s očíslováním alespoň některých koridorů, nebo zadat křížovku (celek) s kompletně očíslovaným obrazcem či jako polodokreslovku. Na *obr. 10a* je příklad takového zadání šikmého křížovkového celku coby polodokreslovky, na *obr. 10b* je jeho vyřešený obrazec se síťkou (pro zjednodušení bez vepsaných písmen).

Obr. 10a – Zadání šikmého křížovkového celku v obrazovém podání

Obr. 10b – Vyřešený obrazec šikmého křížovkového celku v obrazovém podání

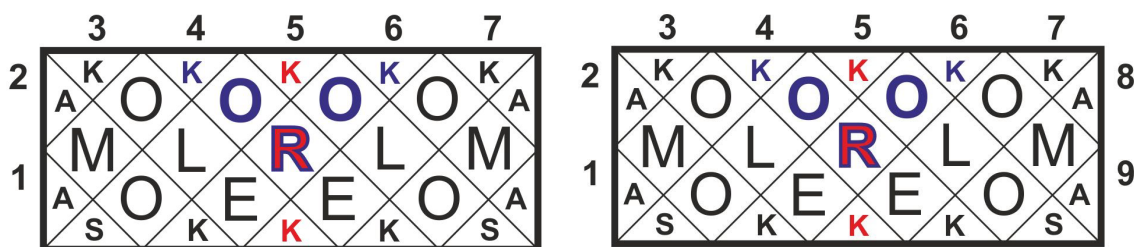
Platí, že **na speciální (tj. nestandardní) číslování koridorů musí autor vhodným způsobem upozornit** a zajistit řešitelnost příslušnými pokyny.

Značení šikmých shodných křížovek

Číselné značení šikmých shodných křížovek využívá rovněž pomocnou vodorovnou linku procházející uzly základní sítky se vzrůstajícím číselným označením, podobně jako na *obr. 1, 2 a 3*. Protože v běžné řešitelské praxi se legendové výrazy uvádějí jen v jednom směru vpisování a shodné znaky a výrazy se zapisují zrcadlově podle osy souměrnosti, není takové značení žádným problémem.

Autor se může rozhodnout, zda bude výrazy shodné křížovky ve druhém směru legendovat či nikoli. **Pokud je legendovat nebude, je povinen na to řešitele upozornit** (obvykle se uvádí: *legenda pro shodnou křížovku (shodné křížovky) je uvedena pouze ve směru zleva doprava dolů*). Pokud je bude legendovat, může použít stejnou legendu jako v prvním směru, nebo odlišnou legendu jako v příkladu 3.

Pokud se autor rozhodne, že bude legendovat oba křížující se směry vpisování (stejnou nebo rozdílnou legendou), použije vzestupné číslování podle pomocné linky. Pak je možné, že **koridory pro výrazy jednoho směru shodné šikmé křížovky budou mít jiná čísla než koridory pro stejné výrazy křížujícího směru**. Například na *obr. 11b* výrazy **2. AMOK** a **8. AMOK**. To však není nic neobvyklého, neboť stejný princip se uplatňuje i u šikmých křížovkových celků, v nichž některé křížovky jsou shodné a jiné nikoliv (*obr. 13 a 14*).

Obr. 11 – Číslování šikmé shodné křížovky

a) s legendou v jednom směru (vlevo)

b) s legendou v obou směrech (vpravo)

Příklad 2:

Legenda je uvedena jen v jednom směru, pro druhý směr je vynechána. Znaky vpisovaných výrazů se zrcadlově přenášejí podle svislé osy (viz obr. 11a).

ŠIKMO DOLŮ ZLEVA DOPRAVA: 1. Přibližně. – 2. Tropické šílenství. – 3. Cenina. – 4. Surovina na zátky. – 5. Obr. – 6. Čárka. – 7. Typ vozu Ford.

(Skrytá tajenka: KRK)

Příklad 3:

Legenda je uvedena pro oba směry vpisování v odlišném znění pro každý stejný vpisovaný výraz (viz obr. 11b).

ŠIKMO DOLŮ ZLEVA DOPRAVA: 1. Přibližně. – 2. Tropické šílenství. – 3. Cenina. – 4. Surovina na zátky. – 5. Obr. – 6. Čárka. – 7. Typ vozu Ford.

ŠIKMO DOLŮ ZPRAVA DOLEVA: 3. Pojem duše u starých Egyptanů. – 4. Mlhavý obal jádra komety. – 5. Velká starověká socha. – 6. Kůra dubu korkového. – 7. Domácky Kolombín. – 8. Zuřivost. – 9. Starořímská mince.

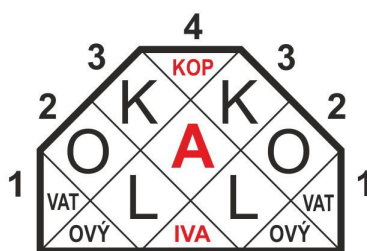
(Skrytá tajenka: KRK)

Jestliže dva stejné výrazy začínají ve stejném políčku na nejvyšším okraji obrazce (obr. 12 – horní políčko se znakem KOP) a obrazec křížovky je plně zadán, pak **je možné v tomto jediném případě pro usnadnění řešení od tohoto společného políčka použít sestupného číslování koridorů**. Legendu je pak možné psát pro oba směry (viz *příklad 4*).

Příklad 4:

ŠIKMO DOLŮ ZLEVA DOPRAVA I ZPRAVA DOLEVA: 1. Týkající se ob vazového materiálu. – 2. Strom. – 3. Vznikající při vyhnívání kalu z odpadních vod (plyn). – 4. Dávat do kopek.

(Skrytá tajenka: KOPAIVA)

Obr. 12 – Možné číslování koridorů u speciálního případu šikmé shodné křížovky

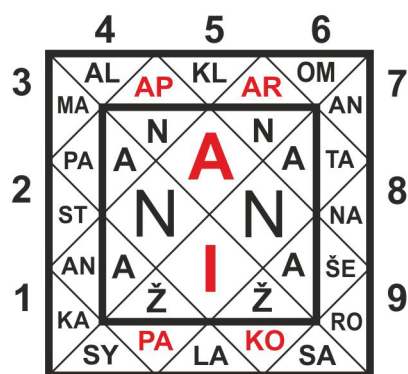
Příklad 5:

Šikmý křížovkový celek s jednou shodnou křížovkou, u níž je legenda jen v jednom směru.

ŠIKMO DOLŮ ZLEVA DOPRAVA: 1. Pokladny. – 2. Skládací přístřeší; dokonce; antilopa. – 3. Součást atlasu; spojka; nástroj žence. – 4. Asijský sokolík; Zolův román; přítmí. – 5. Zakladatel slepeckého ústavu v Praze; předložka; asijský stromový savec. – 6. Hájová bylina.

ŠIKMO DOLŮ ZPRAVA DOLEVA: 4. Horská louka. – 5. Citoslovce klapnutí; léčka. – 6. Jméno herce Sharifa; kanadský zpěvák. – 7. Prodloužená boční zeď; cestovní doklady. – 8. Patřící nám; kruhy. – 9. Ranní vláha.

(Skryté tajenky: APAR, PAKO, AI)

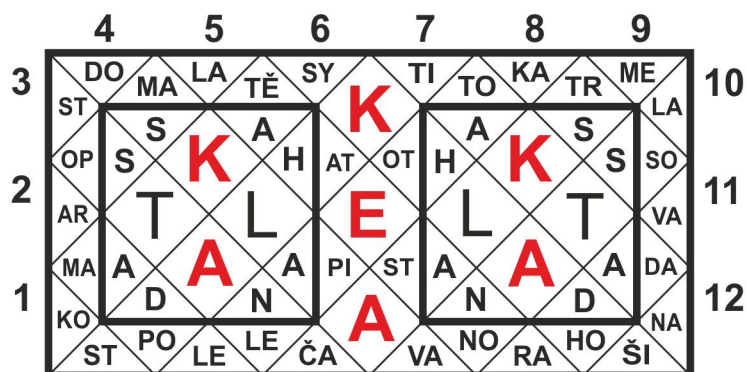

Obr. 13 – Číslování šikmého celku s jednou shodnou křížovkou

Autor se může rozhodnout, zda bude výrazy shodné křížovky ve druhém směru legendovat či nikoli. Pokud je legendovat nebude, je povinen na to řešitele upozornit. Pokud je bude legendovat, lze použít stejnou legendu jako v prvním směru, nebo odlišnou legendu jako v příkladu 3.

Zrcadlové páry

V křížovkářské praxi (zejména v náročnějších soutěžích) se objevují křížovkové celky, které obsahují zrcadlové páry, u nichž je shoda uplatněna tak, že jsou vůči sobě graficky i výrazově zrcadlové. Pro zrcadlový pár platí, že legendu pro jeho jednotlivé křížovky lze uvést jen v jednom směru vpisování. Znaky a výrazy z jedné šikmé křížovky se pak zrcadlově (podle osy) přenesou do druhé šikmé křížovky tohoto páru. Legenda odpovídá koridorům v přirozeném vzrůstajícím pořadí.

Obr. 14 – Šikmý křížovkový celek se dvěma zrcadlově orientovanými křížovkami

Příklad 6:

Šikmý křížovkový celek na obr. 14 se skládá z jedné souměrné střídavé polomozaikovy a dvou zrcadlově orientovaných písmenných polomozaikovek. Legenda k zrcadlovému páru křížovek je uvedena jen v jednom směru. Znaky a výrazy z jedné křížovky zrcadlového páru se zrcadlově přenášejí do druhé křížovky tohoto páru. Skrytými tajenkami (4 a 3) jsou dva druhy papoušků rodu nestor.

ŠIKMO DOLŮ ZLEVA DOPRAVA: 1. Část skeletu. – 2. Vojenská prodejna; předložka; zemědělský pozemek. – 3. Výzva k zastavení; turistický přístřešek; zeleninové pokrmy. – 4. Ve svém domově; brýle; italská řeka. – 5. Plochá prkna; ach; osvědčení; který (knižně); liščí doupě. – 6. Syčení; bída; kluci. – 7. Tihle; spisy; jméno herečky Syslové. – 8. Rámová pila; pst; noční pták. – 9. Pranice.

ŠIKMO DOLŮ ZPRAVA DOLEVA: 4. Hodně. – 5. Bezhrbý velbloud; herpes. – 6. Nasyceně; druh žraloka. – 7. Vydávat hlas jako hodiny; místo. – 8. Římský mravokárce; svazky roští; hle (nářečně). – 9. Jednotka délky; dostatečná známka ve škole. – 10. Kovbojský provaz; náhle vzplanuvší hvězda. – 11. Kaz; vysoký kopec. – 12. Patřící nám.

(Skryté tajenky: KAKA, KEA)

Schváleno OKK dne 17. září 2018.